

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer

Kontor

EKN

6. december 2020

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 7. december 2020

Det har i forbindelse med forberedelsen af rådsmødet været det klare indtryk, at man på rådsmødet den 7. december lagde op til en uformel frokostdrøftelse af strategisk autonomi. Fredag den 4. december om aftenen fordelte Rådssekretariatet den endelige dagsorden, hvoraf punktet fremgik til formel drøftelse. EU-representationen tog følgende kontakt til den fælles udenrigstjeneste for at gøre opmærksom på fejlen og få dagsordenen revideret. Da dette ikke skete, blev udenrigsministeren søndag den 6. december om aftenen orienteret og iværksatte udarbejdelsen af nedenstående hasteforelæggelse for udvalget. Udenrigsministeren vil under rådsmødet den 7. december udtrykke kritik over forløbet og understrege vigtigheden af at sikre klar og rettidig information, så centrale parlamentariske forpligtelser kan overholdes.

Frokostdrøftelse: Strategisk autonomi

På rådsmødet forventes en generel drøftelse af EU's strategiske autonomi. Baggrunden er bl.a. rivaliseringen mellem stormagterne USA og Kina, det øgede pres på det multilaterale system og den internationale regelbaserede orden samt de sårbarheder, som COVID-19 pandemien har udstillet i forhold til EU's kritiske forsyningskæder og infrastruktur samt globale værdikæder på særligt sundhedsområdet. Ifølge EU's udenrigsrepræsentant Borrell bør EU styrke sin evne til at handle selvstændigt globalt og ud fra egne interesser og værdier. Begrebet strategisk autonomi er ikke veldefineret og spænder over en række emner af bl.a. udenrigs-, sikkerheds- og handelspolitisk karakter.

På udenrigs- og sikkerhedsområdet har begrebet bl.a. været kædet sammen med forventningen om, at USA i stigende grad vil flytte sit fokus til Asien, hvorfor EU i højere grad må tage ansvaret for sikkerheden i egne nærområder. Der forventes at være bred konsensus blandt medlemslandene om, at EU skal indtage en stærkere global rolle og i højere grad tage

vare for egen sikkerhed. Der må samtidig forventes fortsatte skillelinjer. Hvor en række lande har været kritiske overfor selve begrebet strategisk autonomi og især signalværdien over for USA, ikke mindst i forhold til den indkommende amerikanske administration, har andre medlemslande med forskellig tonalitet givet udtryk for et øget behov for, at EU bliver i stand til at agere mere autonomt på den internationale scene.

Regeringen støtter målsætningen om et styrket EU, der aktivt forsvare vores værdier og interesser globalt og i højere grad tager vare på egen sikkerhed under fuld respekt for de danske forbehold. Det transatlantiske samarbejde er en hjørnesten i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvorfor en styrkelse af EU skal finde sted inden for rammerne af en styrket transatlantiske alliance. Når EU tager større ansvar for egen sikkerhed, styrkes samtidig grundlaget for det transatlantiske samarbejde.

EU bør styrke sin stemme og sit lederskab i multilaterale fora, ikke mindst for at sikre forsvaret af menneskerettighederne og vores fælles værdier samt indsatsen for at hæve det globale klimaambitionsniveau. EU bør indtage en ledende og koordinerende rolle i reformarbejdet af de centrale multilaterale organisationer som eksempelvis verdenssundhedsorganisationen WHO og verdenshandelsorganisationen WTO. Med udsigt til et fornyet multilateralt engagement fra USA vil regeringen også her arbejde for tæt transatlantisk samarbejde.

På det handelspolitiske område har COVID-19 lagt pres på de globale forsyningskæder og blotlagt europæisk afhængighed af enkelte markeder for visse kritiske produkter. Det har sat fokus på, hvordan EU bedst tackler sårbarhed og skaber større modstandsdygtighed i globale værdi- og forsyningskæder til gavn for forbrugere og virksomheder. Kommissionen har iværksat en opdatering af sin overordnede handelspolitiske strategi. Der lægges op til en fortsat åben og ambitiøs handelspolitik baseret på et stærkt multilateralt engagement, men med et større fokus på at forsvare europæiske interesser og imødegå handelspartners misbrug af EU's åbenhed. Begrebet åben strategisk autonomi står centralt.

Regeringen er enig i behovet for større europæisk modstandsdygtighed. EU skal kunne beskytte sig imod unfair handelspraksis på det globale og på det indre marked, men det er afgørende, at indsatserne finder sted inden for rammerne af en fortsat åben, fair og bæredygtig handelspolitik. EU må ikke forfalde til protektionisme.

Jeppe Kofod